

Olsztyn, dnia maja 2011 r.

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie**

**Pan
Tomasz Szczygłowski
Dyrektor
Zarządu Dróg Wojewódzkich
w Olsztynie**

I/11/001, LOL-4114-01-01/2011

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie przeprowadziła w Zarządzie Dróg Wojewódzkich w Olsztynie („ZDW” lub „Zarząd”) kontrolę, którą objęto realizację zadań związanych z ochroną dróg wojewódzkich w latach 2008-2010, dotyczących budowy, przebudowy i remontu parkingów przeznaczonych dla postoju pojazdów wykonujących przewozy drogowe oraz miejsc wykonywania kontroli ruchu i transportu drogowego, przeznaczonych w szczególności do ważenia pojazdów.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 18 kwietnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości ocenia realizację przez ZDW zadań związanych z ochroną dróg wojewódzkich w zakresie zapobiegania ich degradacji, wynikającej z ruchu nienormatywnych pojazdów ciężarowych². Podstawą pozytywnej oceny było podjęcie przez ZDW działań na rzecz realizacji obowiązku budowy parkingów przeznaczonych do postoju pojazdów wykonujących przewozy drogowe

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Pojazd lub zespół pojazdów, którego naciski osi wraz z ładunkiem lub bez niego są większe od dopuszczalnych przewidzianych dla danej drogi, albo którego wymiary i masa wraz z ładunkiem lub bez niego są większe od dopuszczalnych w przepisach prawa.

oraz miejsc do ważenia pojazdów, mimo niewybudowania w badanym okresie nowych miejsc do ważenia. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- nieuprawnionego wydawania przez ZDW decyzji administracyjnych wymierzających kary pieniężne z tytułu przekroczenia dopuszczalnych nacisków osi oraz masy całkowitej pojazdu,
- zmniejszania liczby przeprowadzonych kontroli w zakresie przestrzegania przepisów o wymiarach, masie lub nacisku osi pojazdów.

W ramach administrowania na terenie województwa warmińsko-mazurskiego siecią dróg wojewódzkich o łącznej długości 1.869,6 km, ZDW realizował obowiązki wynikające z art. 20 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych³ (zwanej dalej „ustawą o drogach”) poprzez sporządzanie m.in. projektów planów rozwoju sieci dróg wojewódzkich oraz projekty planów finansowych w tym zakresie. Uwzględniono w nich programy, współfinansowane ze środków UE w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury 2007-2013*, dotyczące przebudowy 12 odcinków dróg wojewódzkich o łącznej długości 354 km (18,9% sieci dróg wojewódzkich). Zgodnie z wieloletnim planem inwestycyjnym na lata 2008-2010, zatwierdzonym przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego („Sejmik”) w grudniu 2008 r., powyższe zadania wymagać będą nakładów finansowych w kwocie 650.991,8 tys. zł, a ich rozpoczęcie miało nastąpić w 2009 r. NIK zwraca uwagę, że w wyniku niezakończenia procesu przygotowania inwestycji, a zwłaszcza nieuzyskania tzw. decyzji środowiskowych, rozpoczęcie tych zadań ma nastąpić dopiero w 2011 r., a więc z dwuletnim opóźnieniem. Zmianę tę uwzględniono w skorygowanym wieloletnim planie inwestycyjnym, przyjętym przez Sejmik w grudniu 2010 r., zwiększając jednocześnie zakres rzeczowy zadań drogowych i limit wydatków na ten cel do kwoty 921.455,7 tys. zł.

W sporządzonej dokumentacji technicznej przedsięwzięć związanych z przebudową dróg wojewódzkich uwzględniono zadania dotyczące budowy parkingów przeznaczonych dla postoju pojazdów wykonujących przewozy drogowe oraz miejsc wykonywania kontroli ruchu i transportu drogowego, w tym ważenia pojazdów. W myśl ww. dokumentacji, planowane na lata 2011-2013 inwestycje obejmą m.in. wybudowanie 33 zatok postojowych oraz 30 parkingów, w tym 14 z miejscami do ważenia pojazdów.

³ Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115 ze zm.

Należy zaznaczyć, że sieć dróg wojewódzkich w badanym okresie obejmowała zaledwie trzy parkingi oraz dwa miejsca do ważenia pojazdów, mimo że odnotowano wzrost o 23,7% natężenia ruchu pojazdów na tych drogach⁴, a ponad połowa z nich (992,6 km)⁵ była w złym lub niezadowalającym stanie technicznym. Wprawdzie w okresie objętym kontrolą, na realizację zadań inwestycyjnych i bieżące utrzymanie dróg, Zarząd wydatkował ogółem 255.699,2 tys. zł, jednak ze względu na opóźnienia w przygotowaniu ww. inwestycji, zaledwie 0,04% tej kwoty (96,8 tys. zł) przeznaczono na realizację zadań określonych w art. 20a ustawy o drogach (budowę, przebudowę, remont i utrzymanie parkingów przeznaczonych dla postoju pojazdów wykonujących przewozy drogowe oraz miejsc wykonywania kontroli ruchu i transportu drogowego, przeznaczonych w szczególności do ważenia pojazdów). Zadania te obejmowały przebudowę w 2008 r. zatoki postojowej w m. Uzdowo (59,8 tys. zł) oraz wykonany w 2010 r. remont dwóch istniejących miejsc do ważenia pojazdów (37,0 tys. zł).

W ramach przeciwdziałania niszczeniu dróg wojewódzkich, pracownicy ZDW, wspólnie z funkcjonariuszami Policji przeprowadzili w badanym okresie 259 kontroli ruchu drogowego w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących wymiarów, masy i nacisków osi pojazdów. Kontrole te przeprowadzone zostały na podstawie art. 129d ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym⁶, upoważniającego zarządcę drogi do wykonywania ww. kontroli. Zarząd nie wykorzystywał jednak w pełni posiadanego uprawnienia, zwłaszcza w 2010 r. O ile bowiem w 2008 r. przeprowadzono 189 takich kontroli, to w 2009 r. ich liczba zmniejszyła się do 53, a w 2010 r. do zaledwie 17. W wyniku ustaleń tych kontroli, ZDW wydał przewoźnikom 55 decyzji administracyjnych wymierzających kary pieniężne na kwotę 291,1 tys. zł za przekroczenie dopuszczalnej masy lub nacisku osi pojazdu. Wprawdzie przekroczenie dopuszczalnej masy lub nacisku osi pojazdu zostało udokumentowane w sposób prawidłowy, jednak wydanie przez Zarząd tych decyzji administracyjnych wymierzających kary pieniężne, było w ocenie NIK działaniem nielegalnym. Uprawnienie do wydawania takich decyzji, na podstawie art. 40c ust. 1 ustawy o drogach, przysługuje bowiem wyłącznie inspektorowi Inspekcji Transportu Drogowego lub funkcjonariuszowi Policji, a nie zarządcy drogi.

⁴ Wartość średniego ruchu dobowego dla sieci dróg wojewódzkich administrowanych przez ZDW w 2010 r. wzrosła w stosunku do 2005 r. o 23,7% i wyniosła 1.888 pojazdów na dobę.

⁵ W latach 2005-2010, ZDW raz (w maju 2007 r.) dokonał oceny stanu technicznego dróg (w zakresie stanu nawierzchni) – zgodnie z wytycznymi „Systemu Oceny Nawierzchni SOSN”

⁶ Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908 ze zm.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Zaniechanie wydawania przez Zarząd decyzji administracyjnych wymierzających kary pieniężne za przekroczenie dopuszczalnej masy lub nacisku osi pojazdu.
2. Zwiększenie liczby kontroli obejmujących ważenie pojazdów.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, stosownie do art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana Dyrektora w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.